ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **D. K.** zastoupeného advokátem JUDr. Matějem Šedivým, Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2024, čj. OAM-1400/BA-BA01-VL18-PS2-2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 2. 2024, čj. 20 Az 7/2024-28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi JUDr. Matěji Šedivému, se odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím určil, že je žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023 (dále jen *zákon o azylu*) nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, tedy rozhodl o nepropuštění žalobce ze zajištění. Ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 9. 4. 2024.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u krajského soudu, který v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že doručením rozhodnutí o žádosti až 24 dní po jejím podání se žalovaný dopustil nezákonnosti, která musí vést ke zrušení rozhodnutí a propuštění žalobce ze zajištění.

[3] Po novele zákona o azylu účinné od 1. 7. 2023 již cizinec podle § 46a odst. 10 nežádá o opětovné posouzení důvodů zajištění, ale má právo podat žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců. Zákon však již výslovně neupravuje lhůtu k rozhodnutí o propuštění ze zajištění. Otázkou lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023, se již soudy zabývaly, konkrétně v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 3. 2023, čj. 62 Az 5/2023-21, č. 4486/2023 Sb. NSS. Žádost o opětovné posouzení důvodů zajištění a žádost o propuštění vycházejí ze stejných východisek a mají stejnou povahu, proto krajský soud i ohledně rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023, vycházel z uvedeného rozsudku krajského soudu. Podle něj je třeba o žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění rozhodnout nejpozději do 5 dnů od dne podání žádosti a v téže lhůtě rozhodnutí i doručit. Není-li přímo v § 46a zákona o azylu stanovena jiná lhůta pro rozhodnutí o žádosti cizince podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, je potřeba i zde použít právě lhůtu 5 dnů stanovenou v § 46 odst. 4 zákona o azylu.

[4] Krajský soud zdůraznil, že zajištěním cizince dochází k zásahu do jeho základního práva na osobní svobodu, jak plyne z judikatury Evropského soudu pro lidská práva; na toto právo odkazuje i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Zajištění je proto přípustné jen za striktně definovaných podmínek. Musí být mimo jiné stanoveno na nezbytně nutnou dobu a nesmí být svévolně prodlužováno, jak se stalo v posuzované věci. Žalovaný sice splnil povinnost vzhledem k omezení osobní svobody žalobce rozhodnout bezprostředně, nejpozději ve lhůtě 5 dní, pochybil však, pokud napadené rozhodnutí doručil žalobci až za dalších 19 dní od vydání rozhodnutí. Jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2020, čj. 10 Azs 41/2020-43, musí být rozhodnutí o žádosti v pětidenní lhůtě také doručeno. Je třeba vzít v potaz, že zajištěný cizinec je správnímu orgánu k dispozici 24 hodin denně, a nemůže se tedy vyhýbat doručení. Pro doručování v délce 19 dnů tak nelze shledat jakékoli racionální důvody.

[5] Krajský soud tak uzavřel, že žalovaný, který doručil rozhodnutí po uplynutí pětidenní lhůty, tj. až za dalších 19 dní (tedy 24 dní od podání žádosti), zásadně stěžovateli ztížil možnost předložit rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení k soudnímu přezkumu a také případně podat novou žádost o propuštění. Napadené rozhodnutí je nezákonné pro nedodržení lhůty k doručení rozhodnutí. S ohledem na toto pochybení se krajský soud dalšími žalobními námitkami nezabýval, a jelikož se jednalo o rozhodnutí o žádosti, vrátil soud věc žalovanému k dalšímu řízení.

2. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný (nyní *stěžovatel*) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Uvádí, že krajský soud pochybil, jestliže napadené rozhodnutí zrušil, neboť stěžovatel nerozhodoval o zajištění ani o prodloužení zajištění, ale o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců, jak uvádí novelizované ustanovení § 46a odst. 10 zákona o azylu. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by v zákonem stanovené 5denní lhůtě mělo být rozhodnutí i doručeno. Podle stěžovatele se navíc nejednalo o lhůtu 5 dní, jak dovodil krajský soud, ale v tomto případě jde o obecnou lhůtu podle správního řádu. Žalovaný tak byl povinen rozhodnout bez zbytečného odkladu do 30 dnů. Žalovaný proto navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

3. Právní hodnocení

[8] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a je tedy přijatelná (§ 104a s. ř. s.). Kasační stížnost je mj. přijatelná, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně řešeny judikaturou NSS (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11-12).

[9] V daném případě dospěl NSS k závěru, že předmětem posouzení kasační stížnosti je otázka, která dosud nebyla jeho judikaturou plně řešena. Kasační stížnost je proto přijatelná. Posouzení věci krajským soudem však NSS shledal přezkoumatelným a správným. Kasační stížnost proto **není důvodná**.

[10] Podstatná je v dané věci otázka, v jaké lhůtě musí žalovaný vydat a následně doručit rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu.

[11] Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, (...) není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*.

[12] Dle odst. 4 téhož ustanovení, *jde-li o cizince, který je zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, rozhodne ministerstvo o zajištění podle odstavce 1 do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poté, co bylo ukončeno zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se nepřihlíží*.

[13] Dle odst. 10 *ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při předání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele*

o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o propuštění. Žádost o propuštění je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí ministerstva nebo soudu k zajištění, podle toho, které rozhodnutí nabylo právní moci později; to platí i pro podání opakované žádosti o propuštění.

[14] Ustanovení § 46a odst. 10 ve znění účinném do 30. 6. 2023 stanovilo, že *ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při vydání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o opětovné posouzení důvodů zajištění, a to po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva nebo, podal-li proti tomuto rozhodnutí žalobu, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě.*

[15] NSS konstatuje, že ačkoliv stěžovatel uvedl jako důvod podání kasační stížnosti také nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku či vady řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí soudu, ve své argumentaci k tomu nic konkrétního neuvádí. NSS dospěl k závěru, že napadený rozsudek je přezkoumatelný, neboť v něm krajský soud srozumitelně a velmi podrobně odůvodnil závěry, k nimž dospěl. NSS neshledal ani žádné procesní pochybení krajského soudu.

[16] Stěžovatel se domnívá, že se na rozhodnutí o propuštění ze zajištění vztahuje obecná lhůta pro vydání rozhodnutí dle správního řádu, protože zákon o azylu pro toto rozhodnutí výslovně žádnou speciální lhůtu nestanoví. Svůj závěr však nijak dále nerozvádí a neuvádí žádné bližší argumenty, jimiž by polemizoval s obsáhle odůvodněným názorem krajského soudu, podle kterého je na dané rozhodnutí třeba aplikovat pětidenní lhůtu dle § 46a odst. 4 zákona o azylu. Pouze obecně konstatuje, že nejde o rozhodnutí o zajištění ani o prodloužení zajištění, ale o propuštění ze zajištění. Tato argumentace však proti podrobnému odůvodnění napadeného rozsudku nemůže obstát, a NSS se proto ztotožnil se závěry krajského soudu.

[17] Podle napadeného rozsudku je žádost o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu ve znění účinném od 1. 7. 2023 ekvivalentem k žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění dle téhož ustanovení ve znění účinném do 30. 6. 2023. Cílem těchto žádostí je posoudit, zda pro zajištění žadatele nadále existují důvody, či nikoli. Krajský soud proto na věc plně a zcela správně vztáhnul závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě čj. 62 Az 5/2023-21, který se zabýval otázkou lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 10 zákona o azylu ve znění do 30. 6. 2023. Podle něj platí, že podá-li cizinec žádost o posouzení trvání důvodů zajištění, je potřeba rozhodnout neprodleně s ohledem na to, že cizinec je omezen na osobní svobodě. O žádosti tak musí správní orgán rozhodnout podle § 46a odst. 4 zákona o azylu nejpozději do 5 dnů od dne podání žádosti. Zároveň musí být rozhodnutí cizinci v téže lhůtě doručeno.

[18] Stěžovatel proti tomuto posouzení namítá, že rozhodl ve stanovené lhůtě a rozhodnutí žalobci předal v nezbytně nutné době, a tedy nemá za to, že by toto předání svévolně prodlužoval a ponechával úmyslně žalobce v právní nejistotě. Podle stěžovatele se s ohledem na novelu zákona o azylu od 1. 7. 2023 změnil náhled na § 46a odst. 4 a 10

tohoto zákona, proto odkaz na výše citovaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 62 Az 5/2023 a rozsudek NSS sp. zn. 10 Azs 41/2020 nemá v současné době relevantní oporu. Tuto svoji argumentaci však stěžovatel dále vůbec nerozvádí a nenabízí relevantní důvody, které by jeho tvrzení podpořily. Krajský soud založil své závěry na podobnosti žádosti o propuštění ze zajištění s žádostí o opětovné posouzení důvodů zajištění a na jejich stejném účelu. S touto úvahou se NSS plně ztotožňuje. Jakkoliv lhůta 5 dnů stanovená v § 46a odst. 4 se výslovně vztahuje k rozhodování o zajištění, účel rozhodování o obou těchto žádostech je totožný. Jde o situaci, kdy je žadatel o azyl omezen na osobní svobodě, a o důvodech dalšího trvání omezení musí proto správní orgán rozhodovat s maximálním urychlením. To ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nijak výslovně nezpochybnil, a také proto nemůže být jeho kasační stížnost důvodná.

[19] S ohledem na obsah a kvalitu kasační stížnosti odkazuje NSS v podrobnostech na precizní odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se zcela ztotožnil. Zároveň pro úplnost dodává, že obdobnou věc již nedávno řešil v rozsudku z 28. 3. 2024, čj. 1 Azs 29/2024-21. Rozdíl spočíval v tom, že se v něm NSS zabýval situací, kdy stěžovatel nejenže rozhodnutí ve lhůtě 5 dní nedoručil, ale v této lhůtě ani nerozhodl. I přes tuto odlišnost však není důvod se nyní od závěrů rozsudku sp. zn. 1 Azs 29/2024 jakkoli odchýlit.

4. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na vše výše uvedené dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalobci pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

[22] Ačkoliv byl žalobce v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ustanoveným krajským soudem, zástupce v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon právní služby, za který by mu náležela odměna. Nejvyšší správní soud proto ustanovenému zástupci odměnu za zastupování žalobce nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu